

A z 1962. é v i k ö n y v t á r i m é r l e g.

A községi könyvtárak 1962.évi tevékenységét nagyfoku terszerőség, az olvasómozgalom kiterjesztésére irányuló céltudatos munka jellemezte. Valamennyi községi könyvtár eredményesen zárta az 1962. évet. Az olvasók száma 5819 főre növekedett, amely az előző évinél 18,5 %-kal több. Jelentős növekedést 1962. évben 153166 db könyvkölcsönzés történt. A könyvtárak állománya is nagymértékben gyarapodott. A tárgyidőszak végén a könyvállomány 43236 db volt, ami az előző évi állományhoz viszonyítva 9866 db-bal több és ez 29 %-os növekedést jelent.

Az eredmények elérését a könyvtárosok aktív munkája tette lehetővé. Javult az olvasószolgálati tevékenység. A könyvtárosok tervszerűbben és színvonalasabban foglalkoztak az olvasók igényeinek kielégítésével. Ezáltal - amint a számok is bizonyítják - újabb rétegeket nyertek meg az olvasásnak. Az olvasóink táborának növekedéséhez és az olvasási igények fokozódásához nagymértékben hozzájárult a Járási Néptanács, a Járási Hazafias Népfront és az FJK segítsége.

Könyvtárosainknak az 1963. évben további eredményeket kell elérni az olvasók számának növelésében és az irodalom iránti érdeklődés további kiterjesztésében. A nagyobb eredmények elérése érdekében javítani kell a könyvtári munkát és a társadalmi szervezetek segítségére az eddigieknél még nagyobb mértékben kell támaszkodni.

Csik Mihály s.k.
j.könyvtár ig.

A könyvtárak feladata a mezőgazdasági ismeretek terjesztése terén.

A mezőgazdasági szakember képzés a felsőfoku és középfoku oktatás feladata. Itt első helyen az agrártudományi egyetemek és a technikumok állnak. Ezek után a népművelés keretében szervezett ezüstkalászos tanfolyamok és a különböző elnevezéssel működő

mezőgazdasági szaktanfolyamok következnek. A falusi könyvtári tevékenységnek ez utabbiakhoz kell kapcsolódnia.

Az elmúlt években járásunk területén jelentősen megnövekedett a mezőgazdasági tanfolyamok és szaelőadások száma. A szakműveltség terjesztésének ez a fűrmaja a jövőben még inkább kiterjed. A községi könyvtáraink a szakműveltség terjesztésének ezt a módját a könyvtári szolgáltatások révén igyekeznek eredményesebbé tenni. Ennek érdekében évről-évre gyarapítják a mezőgazdasági könyvállományukat és különböző módszerekkel igyekeznek azokat feltárni a tsz. dolgozók és a tanfolyamok hallgatói előtt. A könyvtárak anyagi lehetőségei azonban korlátoltak és még nem teszik lehetővé, hogy a hallgatók kötelező irodalom, vagy tankönyvigényét maradéktalanul kielégítsék.

Az anyagi lehetőségek mellett a könyvtárak tevékenységének megítélésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy a tsz. dolgozók nagy többsége nem rendelkezik az általános iskola nyolc osztályával. A mezőgazdasági ismeretterjesztésnek, továbbá a szakmunkás képzésnek és a könyvtári tevékenységnek is az általános iskolai végzettség hiánya a fő hátráltatója. Ebből következik a könyvtárak feladata, hogy az olvasáson keresztül felkeltsék a dolgozók érdeklődését az önképzés és a továbbtanulás iránt. El kell juttatni a dolgozókat annak felismeréséig, hogy az általános ismereteik és szakműveltségük gyarapítása érdekében részt kell venniük a TIT által szervezett mezőgazdasági előadásokon és a kulturotthonok által szervezett mezőgazdasági tanfolyamokon.

A szakműveltség terjesztésével kapcsolatban főleg az általános igények kielégítésére alkalmas irodalmat kell beszerezni. Bár könyvtáraink mind gyakrabban látnak el szakkönyvtári feladatot, de a mezőgazdasági mérnökök és agronómusok szakirodalommal való ellátására még nem tudnak vállalkozni. A falusi könyvtárak közművelődési jellege is meghatározza, hogy az általános igények kielégítését kell elsősorban figyelembe venni.

Csik Mihály s.k.
j. könyvtár ig.

A gyermekkönyvtár szerepe a kulcszentmártoni ifjúság szocialista nevelésében.

A gyermekkönyvtár az általános iskolás kora gyermekek iskolán kívüli művelődésének az intézménye, amely arra hivatott, hogy iskolai hovatartozástól függetlenül, koruknak megfelelő bőséges olvasmánnyal lássa el egy-egy község, város gyermeklakosságát, lehetővé tegye, hogy a gyermekek a kiválasztott könyvet kölcsönzéseképpen haza vi-
hessék, de biztosítsa a helyben olvasás lehetőségét is. A gyermekekkel való egyéni és társas foglalkozás formáin keresztül pedig arra törekszik, hogy a gyermekek minél nagyobb számát nyerve meg a rendszeres olvasásnak és előkészítse arra, hogy ha majd az általános iskolai kor felső határát eléri, megismerve a könyvtár szolgáltatásait és megtanulva a könyvtárak használatát, a felnőttek könyvtárainak legyenek rendszeres látogatói és olvasói.

A gyermekkönyvtárak munkája, nevelőmunka. Ezt a nevelőmunkát az olvasmányokon keresztül, ezek segítségével végzi, melyet összefoglaló néven ifjúsági irodalomnak nevezünk.

Ha az ifjúsági irodalomról beszélünk tisztában kell lenni annak fogalmával is. Az ifjúsági irodalomhoz azokat a műveket soroljuk, amelyeket elsősorban a fiatalok, általában 15 éves korig. Ez nem jelenti azt, hogy az ifjúsági irodalomhoz csak olyan művek tartoznak, amelyeket az írók tudatosan a fiatalok részére írtak. Számtalan olyan olvasmány van, amely tulajdonképpen a felnőtteknek szánt mű volt, de az ifjúsághoz is olyan közel álló ismereti és formai jellegzetességeket tartalmaz, hogy ifjúsági művekké váltak. Ilyenek pl. Defoe: Robinson, Dickens: Twist Olivér, Móricz: Logy jó mindhalálig című regények. A fiatalok olvasmányainak minőségét változtatást az ifjúsági irodalomhoz soroljuk, azokat is tehát, amelyek a szerző szándékától függetlenül az ifjúság rendszeres olvasmányává váltak.

Ezzel kapcsolatban felmerülhet az a probléma: van-e egyáltalán szükség külön ifjúsági irodalomra? Véleményem szerint az ifjúság

olvasmányai általában nem lehetnek azonosak a felnőttek olvasmányai-
ival. A gyermek és az ifjú lelkivilága más, élmányanyaga és tárgyi
tudása kevesebb mint a felnőtteké, érdeklődési köre is szükségsze-
rűen eltér a felnőttekétől. Tapasztalatunk szerint a fiatal olva-
sóknek az irodalommal kapcsolatban sajátos igényeik vannak. Ezért
válhatnak az ifjuság számára is keresett művekké az olyan kiad-
ványok, amelyek eredetileg felnőttek számára íródtak. Könyvtárunk-
ban különösen nagy közkeveltségnek örvend az ifjuság körében
Defoe: Robinson című regénye. Az ifjuság sokrétű igényeinek tagozó-
dása következtében másképpen kell írni az iskoláskor előtti gyc-
rekeknek, mást és másképpen a kisiskolásoknak és ismét mást és más-
képpen a serdülőknek. A fentiek igazolására a kölcsönzés alkalmával
megfigyeléseket eszközöltünk és azt tapasztaltuk, hogy K. I. elsőosz-
tályos kisfiú, aki az iskola első félévében nem volt képes megta-
nulni a betűk olvasását. Az édesanyja a kölcsönzés alkalmával elmondta
a kisfiú problémáját. Segítségére sietve ajánlottam több verses mese-
könyvet, amelyek színes illusztrációkkal és nagy betűkkel volt nyom-
tatva. A kisfiú érdeklődését felkeltették a nagy színes képek és
a vers könnyen érthető dallamos formája. Ennek eredményeként foko-
zódó érdeklődést tanúsított év végére a tankönyv iránt is.

Megfigyeltük a 10 év körüli gyermekek érdeklődési körét is. Azt
tapasztaltuk, hogy az érdeklődési körük a tárgyi világ megismerése
felé irányul. Pl. szívesen olvassák Horváth Árpád: A varázsinga, Gajdar:
Timur és csapata és az ehhez hasonló olvasmányokat. Tapasztalata-
ink során megállapítottuk azt is, hogy a tanyáról bekerült gyerme-
kek szellemi kibontakozása lassabb, mint a velük egykorú falusi,
illetve városi gyermekeké. A tanyáról bekerült 10 éves gyermekek
olvasás iránti érdeklődése a meseirodalomra terjed ki. A fentiekben
láttuk tehát, hogy a gyermekek fejlődésének különböző szakaszaiban
más és más igény jelentkezik az olvasmányok témaköri és műfaji meg-
választása szempontjából.

A kunszentmártoni járási könyvtárnál a felnőtt kölcsönzőből a
közelmúltban leválasztott gyermekkönyvtár állománya kevésnek bizo-

nyul a fokozódó olvasási igények kielégítésére. Minden lehetőséget kihasználva igyekszünk a gyermeknek részére otthonosabbá és vonzóbbá tenni a gyermekkönyvtárat. Rendszeresen foglalkozunk az ifjú olvasóinkkal filmvetítések, és mesedélutánok alkalmával és a kölcsönzés során is. Tekintve, hogy községünkben nincs ifjusági ház a közeljövőben még rendszeresebbé tesszük a gyermekkel való szakszerű foglalkozást.

Szathmári József s.k.
módszertani könyvtáros

A jó könyv nevel, tanít, szórakoztat.

A járási könyvtár 14500 kötetes könyvállománya többé-kevésbé kielégíti az olvasók széleskörű könyvigényt. Ezzel az állománnyal igyekszünk megoldani a könyvtár egyik fő feladatát, amely az olvasók nevelésében nyilvánul meg. A könyvrundelésok alkalmával minden esetben figyelembe vesszük az olvasók széleskörű igényeit és egyben a könyvtár nevelési feladatait. A jelenlegi állományunk összetétele is nagy lehetőséget biztosít a dolgozók irodalmi ismereteinek gyarapítására és a könyvtár nevelési feladatainak ellátására.

Az eddigi kölcsönzési módszereinkkel jelentős eredményeket értünk el az olvasók irodalmi ismereteinek gyarapítása terén. Példa erre B.S. olvasónk, aki fiatal korában csak ponyva regényeket olvasott. Ma már azonban Hugo: A nevető ember című könyvét olvassa. Ez az eredmény hosszú fejlődés során jött létre. Amikor először bejött a könyvtárba nem tudta megmondani, hogy miről szeretne olvasni. "Valami jó könyvet kérek"-mondta, mint sok más olvasó. Az első beszélgetésünk alkalmával igyekeztem a lehető legtöbbet megtudni B.S. olvasónkról. Ez elengedhetetlen feltétele a könyvajánlásnak. Igya adtam kezébe először Gárdonyi: Egri csillagok című regényét. Ezt követte Gárdonyi: Láthatatlan ember című regénye, majd a Miksztáh regények következtek. Fokozatosan rátértünk a mai magyar irodalomra és a külföldi regények olvasására is. Pl. Kukuicin: Ház a hegyoldalban, Dosztojevszkij, Gorkij regényének olvasására. Ma már ez az olvasónk

önállóan megválasztja olvasmányait és véleményt is mond azok tartalmáról.

Egy másik példa; a 18 éves J.K. rendelkezett bizonyos irodalmi műveltséggel, de nem tudta olvasmányait helyes megválasztani. Ebből kifolyólag egy-egy regény elolvasása csak szórakozást jelentett számára. A könyvvel kapcsolatos véleményeⁱ és érzelmei rendezetlenek voltak. A könyveket ugyan elolvasta, de nem ismerte fel a könyv mondanivalóját és irodalmi értékét. Ezt látva kezdtem megválasztani az olvasmányait. Egy bizonyos időn keresztül csak egy írótól olvastam és az íróról szóló tanulmányokat is elolvasta. Így jutott el irodalmi műveltségének arra a szakaszára, hogy kialakult az érdeklődési köre és ma ha még nem minden esetben önállóan választja meg olvasmányait.

Az elmondott példák bizonyítják, hogy a könyvtárnak jelentős szerepe van a dolgozók irodalmi ismereteinek fejlesztésében és érdeklődésének alakításában. Minden könyvtári olvasón megfigyelhető a kulturális fejlődés még akkor is ha önmagán nem veszi észre. Mindez azt igazolja, hogy a könyvtárnak fontos szerepe van a dolgozók kulturális nevelése terén.

Török Sándorné s.k.
kölsönző könyvtáros

G ö r b e t ü k ö r

Tájjellegű sport!

Csépa községben a KISZ fiatalok népes mezőnye késdobáló egyéni bajnokságot rendezett a községi könyvtár helyiségében. A bajnokság eredménye - 29 mélyen sebbzett szurás az ujjá festett ajtón.

Minden vég az új kezdete!

A cserkeszölői könyvtárban már több alkalommal elmulasztották a könyvrendezést. Így a kölsönzők által behozott könyvek az asztalokon felhalmozódtak. A kölsönzés utáni napokban ez indokolt - mondja a könyvtáros. A rendtelenséget azonban nem a kölsönzés utáni, hanem a kölsönzés előtti napokban találtuk.